

לאור ההלכה

להאיר את הדרך לעובדה ולמעשה
עפ"י מורנו ר' נתן מברסלב
בספר ליקוטי הלכות

נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המון עינינו

באמת יכולין להרגיש בהלחם טעם כל המאכלים שכלולים בו. וכמו שגם באנשים הנסים יש שמתענגים מאכילת לחם ומים יותר מהשרים שאוכלים מעדני מלכים. והם באמת בעלי כח ובעלי קומה יותר מהשרים, מכל שכן בקדשת ישראל והתורה שיכולין להרגיל עצמו להחיות את עצמו בלחם ומים עד שיירגיש בו כל הטעמים. וכמו שמוכן בהמעשה של החכם והתם. שעל כל מאכל שרצה לאכל צוה להביא לו חתיכת לחם ושבח מאד המאכל ההוא באלו אוכלו ממש, כי באמת כן הדבר שבהלחם נעלמים בו טעמי כל המאכלים. ואם ירצה יוכל להרגיש בו כל הטעמים של כל הפרות וכו"ל. וכן מובא בזהר הקדוש ששביעת האדם תלוי ברצונו כמו שאיתא שם. ורעותא דשבועא שויה עלוהי וכו'. (זהר שמות קנג) וכן הוא לענין טעמי המאכלים שתלוי ברצונו שאם ירצה להסתפק בלחם יוכל להרגיש בו כל הטעמים שירצה. וזה בחינת לא נתנה תורה אלא לאוכלי המון. כי המון היה בו כל הטעמים שרצה האדם, אבל כפי המוכן בהתורה הוא שגם אז היה להם בחירה ברצונם על זה, כי הרשעים שבזו את המון לא היו רוצים להרגיש בו כל הטעמים, על-כן בזו אותו.

מי המאושר ?

ביד ושואף אויר צח, נו... וכי לא זה מה שאני עושה כעת??!!

הסיפור הוא ידוע אך משום מה אף אחד מאיתנו לא רוצה להיות בצד של העני, כל אחד מעדיף לשבת על הים כמו העשיר ולא כמו העני, ובצדק! כי האדם רוצה לבחור במה שטוב לו ולא במה שקשה לו אך למרבה הפלא לפעמים האדם בעצמו בוחר להיות בצד העני ולא בצד העשיר, ואיך?

כל ההבדל בין עניות לעשירות זה יחסית, לפני כמה עשורים כשאדם היה לו קר בבית בחורף האירופאי הקפוא, הוא היה מנסר מעצי היער כמה ענפים, מביא אותם הביתה, ומסיק אותם בתנור, ועד שהעצים נתפסים באש, ומתחילים לחמם את הבית יתכן שהיה יכול להצטנן כבר כמה פעמים...

היום אדם שאין לו חימום תת רצפתי הוא כבר כמעט מסכן "איך אתה שורד בחורף" אומרים לו שכניו ה'מסורים', ואם נשווה את אותו אדם מן הדור הקודם שהיה גם אז אי שם על שפת הנהר בעיירת מעזיבז כשיש לו עצים להסקה הרי הוא היה שם המאושר של העיירה, יש לו עצים יש לו תנור, מה חסר לו בחיים, כשאותו אדם ממש נמצא איתנו היום בדירת ארבעה חדרים עם מזגן מיני מרכזי שבלחיצה אחת הוא מחמם את הבית בתוך פחות מחמש דקות, אך הוא 'מסכן' הוא לא עשיר מספיק.. כשיהיה לו חימום תת רצפתי אולי אז הוא ירגיש שווה משהו..

כשיש לאדם מליון דולר והוא אינו מאושר בהם, אלא מוחו עסוק ברוב היום היכן הוא ימצא את המליון השני, הרי שאדם זה אינו שונה בכהוא זה מאותו עני שיש לו ארוחה של לחם עם ביצה אך חסר לו ירק והוא עצוב... מזה...

רבינו הק' הכריז ואמר "אל תתנו להעולם להטעות

הסיפור הידוע על אותו אדם שיושב על שפת הים נטול דאגות, כאילו לא חסר לו דבר בעולמו, כשבסמוך אליו יושב העשיר ובני פמלייתו שזה עתה חזר מעסקיו הגדולים, והגיע קצת לפוש מעבודתו ולראות את גלי הים הרגועים להרגיע קצת את רוחו מכל עסקיו המרובים,

העשיר לוגם כוס תה משובח, הוא שם רגל אחת על השניה, ובטוח שאין יותר מאושר ממנו, מנסה לשאוף אוויר צח כשאומר לעצמו, הגעתי ליעד, הגעתי למנוחה, הנה אני בפסגת העושר, לא חסר לי מאומה, עד שאני יכול לשבת כאן על שפת הים ללא שום צל של דאגה,

אך לפתע הוא רואה משהו שמצית את רוחו, הוא צופה באותו עני ודל המוכר והידוע שיושב לו גם כן על שפת הים לא הרחק ממנו, ואף הוא עם כוס תה בידו ושואף אוויר צח, נטול דאגות, מאותו רגע איבד העשיר את שלוותו, הוא אינו מסוגל להנות יותר.. שאלה קשה מנקרת במוחו, ובלי להתמהמה קם ממקומו לעבר אותו עני להביע את קושיתו בפניו,

מילא אני אומר לו העשיר, מתייגע לפרנסתי מזה שנים רבות, עליתי יותר ויותר, עד שהגעתי לעושר רב, ואני יכול לפרגן לעצמי לצאת לחופשה, לשבת על הים, ולהנות מכל מה שהשקעתי, אך מה לך ולחופשה זו!? האינך חושב שהנך צריך ללכת לעבוד, לחפש ממון, להרויח, ואז תוכל אולי להנות כמוני גם כן, אך לעת עתה איך אתה נהנה בדיוק כמוני??!!

אותו עני לא איבד את עשתונותיו הרי אין לו אף פעם מה להפסיד.. והוא עונה לאיטו בהתרגשות מאופקת לאותו עשיר הניצב מולו, "וכי מה ארויח בזה שאלך לעבוד?" כסף, נכון? השיב מעצמו, ומה אעשה עם הכסף? אשקיע בעסקים, ומה יתנו לי העסקים? רווחים, עד שאגיע בדיוק למדרגתך, ומה אעשה אז? בדיוק מה שאתה עושה היום! יושב על שפת הים עם כוס תה חם

ואמרו, ונפשנו קצה בלחם הקלוקל וכן הרבה, על-כן בזו אותו וחסאו בזה הרבה שזהו החטא של המתאוננים המבקשים תואנה לפרש מן המקום שעל-ידי זה מתו הרבה וקראו למקום ההוא קברות התאנה.. כי עקר חטא אדם הראשון היה בענין זה שנמשך אחר ערבות והמתיקות של עץ הדעת שהוא תאות הגוף שהוא בעצמו בחינת חיצונית של זה העולם שיש בהם מתיקות השכל. אבל הוא שלא להועיל אל התכלית הנצחי אדרבא, מזיק הרבה וה' יתברך הזהיר את האדם שלא לאכל מעץ הדעת כי ביום אכלך ממנו מות תמות. כי זה המאכל אינו מביא חיים הנמשכין מחכמה אמיתית שהוא בחינת החכמה תחיה רק הוא נמשך משכליות חיצונית שגוראים מתוקים בתחלתם ואחריתם דרכי מות. שזהו בחינת המעשה הרע הנעשה תחת השמש עתה בדורות האלו. שמתפשטים בחכמות חיצוניות שנמשכין מזהמת הנחש שהחכמים שלהם משקעים בכל התאוות שבפעולם ומפתים ומסיתים ומדיחים להיות ברוך אחר מתיקות השכל של אלו החכמות שהם בחינת מתיקות המאכלים המזיקים המביאים מיתה לעולם.

ליקו"ה
אורח חיים
חלק ב'
הלכות
ברכת הפירות
צ"ג - צ"ה

באמת כן הדבר שבהלחם נעלמים בו טעמי כל המאכלים. ואם ירצה יוכל להרגיש בו כל הטעמים של כל הפרות,

ועיקר הדברים נוגעים ברוחניות, אנשים נופלים בדעתם ומרגישים שהם לא שווים ואין להם תקווה עוד, ויש להם הוכחות על זה מן התורה מן הנביאים ומן הכתובים, והעיקר ההוכחה מעצמם, הם רואים כמה נפילות כמה מחשבות רעות וכו' ואינם רואים סיבה להתחזק ולהרגיש שווה אצל ה' יתברך וכו',

אך כל זה נובע מאותה טעות, כי כשהאדם לא מעריך את המצוות שהוא כן עושה את הקצת אמת שיש בו כן, את הנקודות הנפלאות שיש בנשמתו, והוא רק עסוק במה אין לו במה שהוא לא זכה וכו' הרי אין סיבה שהוא יזכה לעלות יותר ויותר בדרך הטוב, כי הוא אינו מעריך את הטוב והוא אינו נמצא במקום הטוב, כי "היכן שמונח המחשבה של האדם שם כל כולו" (הבעש"ט),

וכל עניין הנקודות טובות שרבינו האריך לדבר מזה וציווה מאוד ללכת עם זה, הוא לא עניין של 'דיעבד', נו.. אתה ממילא לא יוצלח.. לפחות שיהיה לך נקודות טובות, אלא זה ממש עיקר המלחמה עם צד הטומאה, כי בנקודה אחת של קדושה אפשר לנצח את כל המלחמה כי "בא ניצוץ של יוסף ומכלה את הכל", רק שהאדם צריך להכניס את כל מחשבתו בנקודה הטובה הזו שיש בקרב, ולהרגיש תמיד שמחה וסיפוק שהוא עושה רצון ה' בכל תנועה קלה ויש לה' יתברך נחת ממנו בוודאי ללא ספק, ואז מנקודה זו תפרה ותרבה הטוב שיש בו עד שיתפשט בכל גופו ונשמתו והוא יהפך לכולו טוב, כי "מעט מן האור דחה הרבה מן החושך",

אז זהו סוד האושר, שניהם יושבים במקביל על שפת הים, ומי יותר מאושר? זה תלוי רק בכך שתלוי ברצונו שאם ירצה להסתפק בלחם יוכל להרגיש בו כל הטעמים שיירצה.

אתכם, כי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי" הייצר הרע פשוט מתעתע בנו, הוא דואג שאף אחד בעולם לא יהיה אף פעם מאושר, זה פלאי פלאים איך שעובר יום ועוד יום, ועשירים ועניים כאחד יגיעים באותה מידה להשיג עוד ועוד ללא קץ.. ובסוף היום שניהם הולכים לישון באותה אכזבה, כי "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו"

אז מיהו אם כן העשיר האמיתי? האם אנו גם יכולים להיות שם? האם צריך בשביל זה כסף? פרוטקציה? מסתבר שלא! כי באמת יכולין להרגיש בהלחם טעם כל המאכלים שכוללים בו. וכמו שגם באנשים הגסים יש שמתענגים מאכילת לחם ומים יותר מהשרים שאוכלים מעדני מלכים. והם באמת בעלי כח ובעלי קומה יותר מהשרים, מכל שכן בקדשת ישראל והתורה שיוכלין להרגיל עצמו להחיות את עצמו בלחם ומים עד שירגיש בו כל הטעמים, האדם צריך להבין שיש לו את הכל מה שהוא צריך באמת בשביל לחיות ואפילו בשביל להנות, וכל המחסור שהאדם מרגיש והצימאון האין סופי, זה נמצא אך ורק במוחו ומחשבתו שרוב יומו הוא עסוק בלדמיין מה הייתי יכול לעשות.. וחבל שאני לא עושה.. היה יכול להיות לי כך וכך.. וזה לא יעזור שום דבר כי כל מה שיהיה לאדם, הוא תמיד ימצא את מה שעדיין חסר לו, וירגיש צער ותיסכול ועניות ומסכנות שאין כדוגמתא, ממש אכזבה!

לעומת זאת עיקר כח הקדושה הוא בדיוק להיפך מזה כי "צדיק אוכל לשובע נפשו" (משלי) לא בגלל שהוא מסכן, עלוב.. מסתפק במועט.. להיפך הוא שמח, מאושר, הוא עשיר, הוא לא מכור למחשבות של הבל שבאים לעצב אותו ולמנוע אותו מהאושר, הוא מבין את האמת שהאושר נמצא במה שיש ולא במה שאין, הוא שותה קפה, הוא שמח במים, בחלב, בטעם המתוק, הוא חי את האושר, את הטוב, הוא חי את ה'כן' ולא את ה'לא', וכמו שמונב בהמעשה של החכם והתם. שעל כל מאכל שרצה לאכל צוה להביא לו חתיכת לחם ושבח מאד המאכל ההוא אאלו אוכלו ממש, כי

פניני אור

בה כלום. כמו כן ממש היצר הרע שהוא מרמה כל העולם והכל רצים אחריו ומרמה לכל אחד ואחד עד שנדמה לכל אחד אחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ כל אחד כפי שטותו ותאוותו. ואחר כך בסוף הוא פותח את ידו ואין בה כלום כי אין מי שימלא תאוותו אצלו (שיחות הר"ו אות ו')

היצר הרע דומה כמו מי שהולך ורץ בין בני אדם, וידו סגורה ואין אדם יודע מה בתוכה. והוא מרמה בני אדם ושואל לכל אחד, מה אני אוהב? ולכל אחד נדמה כאלו הוא אוהב מה שהוא מתאוה. ועל כן הכל רצים אחריו כי כל אחד סובר שיש בידו מה שהוא חפץ. ואחר כך הוא פותח את ידו ואין